

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος Καθηγήτριας Ελίνας Μουσταΐρα	IX
Περίληψη – Summary	1
Συνοπτικό διάγραμμα	4
Εισαγωγή	7
Μέρος Πρωτο	
I. Συγκριτικό δίκαιο και γλωσσικά συστήματα	
1. Η σημασία της γλώσσας για το συγκριτικό δίκαιο	11
1.1. Η γλώσσα ως δομικό στοιχείο της πολιτισμικής ταυτότητας της κοινωνίας	11
1.2. Η γλώσσα ως δομικό στοιχείο του δικαίου	15
1.3. Γλώσσα και διεπιστημονική προσέγγιση του συγκριτικού δικαίου	21
2. Γλώσσα και νομική ορολογία	25
2.1. «Κοινή γλώσσα» και νομική γλώσσα	25
2.2. Τα χαρακτηριστικά της νομικής γλώσσας	29
2.3. Η γένεση των δυτικών νομικών γλωσσών	36
2.4. Γλωσσικές παγίδες και προβλήματα νομικής ορολογίας σε επίπεδο συγκριτικής έρευνας	40
3. Συγκριτικό δίκαιο και γλώσσα κατά την μεταπολεμική περίοδο	43
3.1. Πολυγλωσσία και συγκριτικό δίκαιο	43
3.2. Μονογλωσσία, γλωσσική πολυμορφία και συγκριτικό δίκαιο	47
4. Βαβέλ, νομικός πλουραλισμός και συγκριτικό δίκαιο .	49
5. Δικανική γλωσσολογία (Forensic Linguistics)	53

5.1. Δικανική γλωσσολογία και νομικές διαδικασίες ...	53
5.2. Νομική γλώσσα και προφορικός λόγος στις νομικές διαδικασίες	56
5.3. Νομική γλώσσα και γραπτός λόγος	59

Μέρος Δεύτερο

II. Συγκριτικό δίκαιο και μετάφραση

1. Η σημασία της μετάφρασης για το συγκριτικό δίκαιο	66
2. Ορισμοί της μετάφρασης	73
3. Η μετάφραση ως εργαλείο του συγκριτικού δικαίου ...	75
4. Νομική μετάφραση	78
4.1. Ιστορική ανασκόπηση	78
4.2. Η ιδιαιτερότητα της νομικής μετάφρασης	80
4.2.1. Είδη νομικής μετάφρασης	80
4.2.2. «Είδη» σύγκρισης και προβλήματα μετάφρασης	85
4.3. Διάκριση μετάφρασης σε λογοτεχνική και τεχνική νομική μετάφραση	91
4.4. Η μετάφραση νομικών κειμένων ως διαπολιτισμική επικοινωνία γνώσεων (Knowledge Communication Approach)	92
4.4.1. Χαρακτηριστικά συγκριτολόγου μεταφραστή	92
4.4.2. Η νομική μετάφραση ως πολιτισμική μεταφορά	94
4.5. Η νομική μετάφραση ως σύγκριση	99
4.5.1. Πολυπολιτισμικές επαφές και μετάφραση ...	99
4.5.2. Η νομική μετάφραση ως μεσολάβηση στο συγκριτικό δίκαιο	101
5. Επικρατούσες θεωρίες στη νομική μετάφραση	106
5.1. Γλωσσική ισοδυναμία-αντιστοιχία («equivalence»)	106
5.2. Η νοοτροπία του νομικού κειμένου και η διαφορετικότητα των γλωσσών	109

6. Πολυπολιτισμικότητα και μετάφραση του νομικού κειμένου	112
7. Τα κοινά χαρακτηριστικά στοιχεία του συγκριτικού δικαίου και της νομικής μετάφρασης	116
8. Σύγκριση και μετάφραση σε διαφορετικούς τομείς του δικαίου	121
8.1. Σύγκριση και μετάφραση στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο .	121
8.2. Σύγκριση και μετάφραση στο Ιδιωτικό Διεθνές Δίκαιο	123
8.3. Διεθνείς συνθήκες και πολυγλωσσία	127
9. Είναι δυνατή η μετάφραση σε όλα τα νομικά κείμενα; .	132
9.1. Μετάφραση και συγκεκριμένο – συμφραζόμενα (context)	132
9.2. Μετάφραση και διαφορετικότητα νομικών συστημάτων	138
9.3. Μετάφραση, παρόμοιοι ή ομόηχοι νομικοί όροι και άγραφο δίκαιο: η νοοτροπία της γλώσσας και η νοοτροπία του δικαίου (the mentality of language - the mentality of law)	141
9.4. Μετάφραση και ερμηνεία αλλοδαπού νομικού κειμένου	144
9.5. Συγκριτικό δίκαιο και ερμηνεία αλλοδαπού νομικού κειμένου	149
10. Ο επιτελικός ρόλος του συγκριτικού δικαίου στη μετάφραση	150
10.1. Νομική μετάφραση, συγκρισιμότητα και διαφορετικότητα δικαίων	150
10.2. Η έννοια (denotation) και οι υποδηλώσεις (connotations) του νομικού όρου	152
10.3. Στοιχεία του περιγραφικού μοντέλου της νομικής μετάφρασης	156
11. Νομικοί πολιτισμοί και νομική μετάφραση: αντιπαράθεση και συνύπαρξη	158
11.1. Νομικοί πολιτισμοί και νομικά επαγγέλματα	158

11.2. Οι γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης	163
11.3. Τα αγγλικά ως de facto διεθνής γλώσσα	165
12. Νομικές μεταφυτεύσεις, νομική μετάφραση και συγκριτικό δίκαιο	169
13. Ενδιάμεσα συμπεράσματα: Συγκριτικό Δίκαιο και Νομική Μετάφραση	172

Μέρος Τρίτο

Ειδικά θέματα συγκριτικού δικαίου και γλώσσας

III.1. Η επιρροή της γλώσσας των δικαστικών αποφάσεων στην απονομή της δικαιοσύνης	175
1. Οι πολιτισμικοί παράγοντες στην μετάφραση των δικαστικών αποφάσεων	175
2. Συγκριτικό δίκαιο και μετάφραση δικαστικών αποφάσεων (Source Jurisdiction - Target Jurisdiction)	180
2.1. Έννομη τάξη έκδοσης και έννομη τάξη υποδοχής	180
2.2. Μετάφραση δικαστικών αποφάσεων και αγγλική γλώσσα	186
3. Οι δυσκολίες της μετάφρασης της νομολογίας	191
4. Νομικός πολιτισμός και νομική γλώσσα στις δικαστικές αποφάσεις	198
4.1. Η σχέση των νομικών πολιτισμών με τις νομικές γλώσσες στο πλαίσιο της νομολογίας	198
4.2. Η νοοτροπία (mentality) της γλώσσας και η νοοτροπία της νομολογίας	202
4.3. Η γλώσσα ως βάση απονομής δικαιωμάτων	204
4.4. Η αρχή των ίσων αποστάσεων στη νομική μετάφραση: νομική ισοδυναμία	210
5. Το παράδειγμα της νομολογίας της Ελλάδας και της Κύπρου σε θέματα εταιρικού δικαίου	212
6. Συμπεράσματα ..	215
III.2. Ψηφιοποίηση, γλωσσικές τεχνολογίες και συγκριτικό δίκαιο	221

1. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η γλώσσα του δικαίου	221
1.1. Η τεχνολογία της γλώσσας στην Ευρωπαϊκή Ένωση	221
1.2. Οι τεχνολογίες της γλώσσας και η νομική μετάφραση	227
1.3. Η διαπολιτισμική διαφορά στην ηλεκτρονική συζήτηση	230
2. Η επίδραση της ψηφιοποίησης στη γλώσσα του δικαίου	235
2.1. Ψηφιοποίηση και τεχνικές γλώσσες	235
2.2. Ο «τόπος πραγματικής διοίκησης» υπό το πρίσμα της ψηφιοποίησης και του συγκριτικού δικαίου	238
2.3. Η διεπιστημονική προσέγγιση του συγκριτικού δικαίου και ψηφιακές δυνατότητες	242
3. Ψηφιοποίηση και πολιτισμική διαφορά	244
4. Νέες τεχνολογίες και συγκριτικό δίκαιο	250
5. Οι προκλήσεις της ψηφιοποίησης για το συγκριτικό δίκαιο	256
Συμπεράσματα	259
1. Η σημασία του πολιτισμού για το δίκαιο και τη γλώσσα	259
2. Το συγκριτικό δίκαιο ως μετάφραση	266
3. Η μελέτη των νομικών γλωσσών ως μελέτη των νομικών μεταφτεύσεων	271
4. Η σημασία του συγκριτικού δικαίου για τη νομολογία	277
5. Αντί επιλόγου	280
Βιβλιογραφία - Γενικά εγχειρίδια - Μονογραφίες - Άρθρα	282

